

Įmonių bankrotai: Europoje smuko, Lietuvoje - augo

Tuo metu kai daugumoje Europos valstybių verslo bankrotų statistika vis labiau džiugina akį, Lietuvoje fiksuojami bankrotų rekordai. Taip teigia įmonių kreditingumą stebinčios UAB Creditreform Lietuva specialistai.

„Registrų centro duomenimis, pernai Lietuvoje teisinis statusas „bankrutuojanti“ suteiktas 2012 įmonių, o tai net 26,2 proc. daugiau nei 2014-aisiais, - teigia UAB Creditreform Lietuva verslo analitikė Alina Rauktytė, - bet tokie rezultatai - ne pablogėjusios ekonominės situacijos pasekmė, o labiau Lietuvos Respublikos Vyriausybės dar užpernai priimto nutarimo, pagal kurį valstybės institucijoms – įmonių kreditorėms suteikta galimybė automatiškai inicijuoti bankrotą seniai neveikiančioms, įsiskolinusioms ir beturtėms įmonėms, rezultatas. Aktyviausiai šiuo teisės aktu pasinaudojo Valstybinis socialinio draudimo fondas (Sodra) bei Valstybinė mokesčių inspekcija. Tiesa, ir patys įmonių savininkai inicijavo daugiau savo valdomų įmonių bankrotų. Galima prognozuoti, kad tokiu būdu atsikračius neveikiančių ir įsiskolinusių juridinių subjektų, bankrotų skaičius Lietuvoje stabilizuosis. Jei, žinoma, neįvyks kokių kitų ekonominių netikėtumų.

O kol kas, kaip rodo mūsų partnerių Creditreform International surinkti pernai metų duomenys, nors daugumoje Europos šalių bankrutuojančių įmonių mažėjo, Lietuva viena iš nedaugelio galėjo „pasigirti“ į kalną lipančiais verslo nesėkmių skaičiais.“

Bankrotų varžybose - antroji

Tarp dvylikos Vidurio ir Rytų Europos valstybių pagal verslo bankrotų augimo tempus Lietuva užėmė antrą vietą į priekį praleidusi tik Kroatiją, bankrutuojančių įmonių skaičių per metus išauginusią net 164 proc. Kaip ir Lietuvoje tokį šuolį lėmė daugiau ne ekonomika, o kroatų pakeistas bankroto procedūros reglamentavimas. Lietuvoje bankrotų skaičius išsipūtė 26,2 proc. - nuo 1591 iki 2012. Įmonių, kurioms verslas nepasisėkė, skaičius taip pat augo Bulgarijoje (+5 proc.) ir Serbijoje (0,5 proc.). Kitose aštuoniose šio regiono šalyse bankrotų mažėjo. Labiausiai – Rumunijoje (-50,4 proc.) bei Vengrijoje (-22,2 proc.). Kaimyninės Latvija ir Estija bankrutuojančių verslo subjektų skaičių pernai sumažino atitinkamai 8,9 proc. ir 12,1 proc.

Ir Vakarų Europoje padėtis buvo panaši. Tik keturiose šalyse iš septyniolikos, kurių duomenis pateikė Creditreform International, įmonės pernai bankrutavo aktyviau nei užpernai. Tiesa, tokių didelių augimo šuolių kaip Lietuvos ar Kroatijos čia nerasime. Labiausiai nesėkmingų įmonių skaičių išaugino Portugalija (+7,6 proc.) bei Liuksemburgas (+3,3 proc.). Prancūzijoje bankrotų tapo gausiau 0,9 proc., užtat Vokietijoje sumažėjo 3,5 proc. Didžiojoje Britanijoje paliekančių verslą tapo mažiau 9,7 proc., tačiau palyginimas nėra korektiškas, nes 2015 m. čia buvo pereita prie naujos bankrotų skaičiavimo metodikos. Lietuvių emigrantų mėgstamoje Norvegijoje įmonės pernai bankrutavo 7,1 proc. mažiau nei užpernai, Airijoje sustabdžiusių veiklą sumažėjo visais 9,9 proc.

Neatspariausi - prekybininkai

Lietuvoje bankrotai pernai labiausiai puolė prekybos sektoriaus įmones, prie kurių priskiriami ir apgyvendinimo bei maitinimo verslai. Šiam sektoriui teko 36,2 proc. visų 2015 m. paskelbtų bankrotų. Palyginimui, Vakarų, o taip pat Vidurio ir Rytų Europoje didžiausią bankrutuojančių įmonių dalį sudarė

verslo subjektai, teikiantys paslaugas (atitinkamai 36,3 proc. ir 40,6 proc.). Lietuviškos paslaugų ir transporto įmonės pagal bankrotus buvo antros (34,9 proc.), trečioje vietoje įsitaisė statybininkai, kurių dalis bendroje bankrotų statistikoje sudarė 17,3 proc. – vos ne trimis nuošimčiais mažiau nei Vakarų Europoje. Mažiausią dalį ir Lietuvoje, ir kitose Europos šalyse pernai sudarė pramonės įmonių bankrotai.